

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Viggo Hauch* til ministeren for kulturelle anliggender:

„Vil ministeren sikre, at statens vedligeholdelsesforpligtelser ifølge tidligere fredningskendelser opfyldes, forinden man gennemfører nye fredninger, der pålægger staten yderligere vedligeholdelsesforpligtelser?“

Viggo Hauch: Når jeg over for den højtærede kulturminister har rejst et principielt spørgsmål ud fra en enkelt konkret fredningssag, hvor staten bevidst har tilsidesat sine forpligtelser, er begrundelsen, dels at det næppe kan være det eneste tilfælde, dels at sagens udvikling i sig selv efter min opfattelse berettiger til at stille spørgsmålet principielt.

I 1919 lagde daværende fabrikant Johs. Hammer og redaktør Sophus Sørensen, Silkeborg, en status quo-fredning på de to lynghøje Sindbjerg og Stoubjerg, der ligger i forbindelse med Sejs Hede nær Silkeborg.

Igennem adskillige år holdt ejeren området frit for bevoksning af selvsåede træer og buske, indtil der i 1943 rejstes almindelig fredningssag for området indbefattet Sejs Hede.

Under denne fredningssag lod ejeren af Sindbjerg og Stoubjerg, der i mellemtiden var blevet eneejer, dette areal indgå i den større fredning uden erstatning, medens alle andre lodsejere, der berørtes af fredningen, krævede ret store erstatninger. Yderligere gav ejeren af Sindbjerg og Stoubjerg et tilskud på 5.000 kr. til gennemførelse af den samlede fredning bl. a. for at sikre arealernes behørlige pasning i fremtiden. På det tidspunkt var 5.000 kr. et ganske betragteligt beløb. Da det var af betydning for området, har de nuværende ejere af bakkkerne for egen regning købt det areal, der forbinder bakkkerne, og vederlagsfrit ladet dette indgå under fredningen.

Ved den endelige fredningskendelse bestemtes det, at den på arealerne skete selvsåning såvel som fremtidig selvsåning ville være at fjerne ved fredningsnævnets foranstaltning med sagkyndig bistand. Ejeren af Sindbjerg og Stoubjerg, der som nævnt

i den forløbne tid selv havde holdt fredningen upåklageligt ved lige, blev derved afskåret fra fremtidig at fjerne selvsået bevoksning.

Den forpligtelse, fredningsnævnet således havde pålagt sig selv og dermed staten, er siden trods gentagne henvendelser blevet groft forsømt. Gennem de senere år har sagen været behandlet af fredningsnævnet og overfredningsnævnet. Begge instanser har klart erkendt statens forpligtelser og udtalt, at den nu stærkt påkrævede rydning af selvsået bevoksning bør gennemføres og bekostes af staten. Der er her i salen medlemmer af overfredningsnævnet, der vil kunne bekræfte, at det burde være gjort for længst. For at mindske udgiften for staten har ejeren af Sindbjerg og Stoubjerg oven i købet tilbudt vederlagsfrit til fredningsnævnet at overlade de skovede effekter.

Uden hensyn til fredningsmyndighedernes klare erkendelse af statens forpligtelser har den højtærede minister nægtet at søge bevillingsmyndighederne om de til opfyldelse af statens forpligtelser fornødne midler. Når man tager i betragtning, at den højtærede minister meget nidkært synes at ville røgte sine opgaver som fredningsminister, er det beklageligt, at den højtærede minister således tilsyneladende ikke mener det nødvendigt at respektere de forpligtelser, staten har påtaget sig ved tidligere fredninger, uanset at det drejer sig om meget små beløb sammenlignet med de uhyre omkostninger, der løber på ved de store fredninger, der står for.

Den højtærede minister har så ofte givet udtryk for sin interesse for og kærlighed til Silkeborgegnen, at han formentlig er klar over, at fra et turistmæssigt og et rekreativmæssigt synspunkt er det et af vore mest betydningsfulde områder, tilmed et område, hvor private har ofret store beløb på fredninger. Jeg behøver blot at nævne, at hele området omkring Himmelbjerget holdes i en fredningsmæssig og turistmæssig fremragende stand, uden at det gennem årene har kostet staten en rød øre. Initiativet hertil er udgået delvis fra den samme kreds, som har ofret så meget på fredning af Sindbjerg og Stoubjerg. Himmelbjergets tårnkomité blev oprettet, da tårnet blev rejst i 1875. Siden da er det også her en kreds af private, der ganske